

ВИМОГИ ДО РЕЦЕНЗОВАНИХ ЖУРНАЛІВ, ЩО РОЗРОБЛЕНІ ВИДАВНИЦТВОМ «ELSEVIER» У ВІДПОВІДНОСТІ З МІЖНАРОДНИМИ ЕТИЧНИМИ ПРАВИЛАМИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ (ЛЮТИЙ, 2010)

Available from:

<http://www.elsevier.com/about/publishing-guidelines/publishing-ethics>

DOI: <https://doi.org/10.26641/1997-9665.2013.1.103-105>

1. Вступ

1.1. Публікація матеріалів у рецензованих журналах не тільки є простим способом наукових комунікацій, але й робить значний внесок у розвиток відповідної галузі наукового знання. Таким чином, важливо встановити стандарти майбутньої етичної поведінки всіх залучених до публікації сторін, а саме: Авторів, Редакторів журналу, Рецензентів, Видавця та Наукових товариств або журналів, що спонсоруються.

1.2. Видавець не лише підтримує наукові комунікації та інвестує у даний процес, але також несе відповідальність за дотримання всіх сучасних рекомендацій у роботі, що публікується.

1.3. Дані рекомендації розроблені спеціально для представлення первинних досліджень, але також можуть бути використані у відношенні оглядів і інших професійних публікацій. Журнали слідує етичним нормам і часто є основоположниками подібних вимог у відповідності з галузевими стандартами або організаціями, що встановлюють відповідні стандарти, наприклад ICMJE, CONSORT і подібними (див. посилання нижче).

1.4. Видавництво «Elsevier», як світовий лідер в сфері журнальних публікацій, бере на себе зобов'язання щодо найсуворішого нагляду за науковими матеріалами. Наші журнальні програми представляють неупереджений «звіт» розвитку наукової думки і досліджень («the minutes of science»), тому ми також усвідомлюємо відповідальність за належне уявлення цих «звітів», особливо з точки зору етичних аспектів публікацій, викладених у цьому документі.

2. Обов'язки Редакторів

2.1. Рішення про публікацію

Редактор наукового журналу особисто і незалежно несе відповідальність за прийняття рішення про публікації, часто у співпраці з відповідним Науковим товариством (для журналів товариства або журналів, що спонсоруються). Достовірність розглянутої роботи і її наукова значущість завжди повинні лежати в основі рішення про публікації. Редактор може керуватися політикою Редакційної колегії журналу, будучи обмеженим актуальними юридичними вимогами щодо клевети, авторського права, законності та плагіату. Редактор може радитися з іншими Редакторами і Рецензентами (або посадовими особами Наукового товариства) під час прийняття рішення про публікації.

2.2. Порядність

Редактор повинен оцінювати інтелектуальний зміст рукописів незалежно від раси, статі, сексуальної орієнтації, релігійних поглядів, походження, громадянства або політичних уподобань Авторів.

2.3. Конфіденційність

Редактор і Редакційна колегія зобов'язані без необхідності не розкривати інформацію про прийнятий рукопис всім особам, за винятком Авторів, Рецензентів, можливих Рецензентів, інших Наукових консультантів і Видавця.

2.4. Політика розкриття і конфлікти інтересів

2.4.1. Неопубліковані дані, отримані з представлених до розгляду рукописів, не можна використовувати в особистих дослідженнях без письмової згоди Автора. Інформація або ідеї, отримані в ході рецензування та пов'язані з можливими перевагами, повинні зберігатися конфіденційними і не використовуватися з метою отримання особистої вигоди.

2.4.2. Редактори повинні брати самовідвід від розгляду рукописів (а саме: запитувати Співредактора, Помічника редактора або співпрацювати з іншими членами Редакційної колегії при розгляді роботи замість самоособистого рецензування та ухвалення рішення) у разі наявності конфліктів інтересів внаслідок конкурентних, спільних та інших взаємодій і відносин з Авторами, компаніями і, можливо, іншими організаціями, пов'язаними з рукописом.

2.5. Нагляд за публікаціями

Редактор, який надав переконливі докази того, що твердження або висновки, представлені у публікації, помилкові, повинен повідомити про це Видавцю (і/або у відповідне Наукове товариство) з метою якнайшвидшого повідомлення про внесення змін, вилучення публікації, вираження стурбованості та інших відповідних ситуації за-яв.

2.6. Залученість та співробітництво у рамках досліджень

Редактор спільно з Видавцем (або Науковим товариством) приймають адекватні відповідні заходи в разі етичних претензій, що стосуються розглянутих рукописів або опублікованих матеріалів. Подібні заходи в загальних рисах включають взаємодію з Авторами рукопису і аргументацію відповідної скарги або позови, але також можуть включати взаємодії з відповідними організаціями та дослідницькими центрами.

3. Обов'язки рецензентів

3.1. Вплив на рішення Редакційної колегії

Рецензування допомагає Редактору прийняти рішення про публікацію та шляхом відповідної взаємодії з Авторами також може допомогти Автору підвищити якість роботи. Рецензування – це необхідна ланка у формальних наукових комунікаціях, що знаходиться в самому «серці» наукового підходу. «Elsevier» поділяє точку зору про те, що всі вчені, які хочуть зробити внесок у публікацію, зобов'язані виконувати істотну роботу з рецензування рукописи.

3.2. Виконавчість

Будь-який обраний Рецензент, який відчуває недостатню кваліфікацію для розгляду рукопису або не має достатньо часу для швидкого виконання роботи, повинен повідомити Редактора і попросити виключити його з процесу рецензування відповідного рукопису.

3.3. Конфіденційність

Будь-який рукопис, отриманий для рецензування, повинен розглядатися як конфіденційний документ. Дану роботу не можна відкривати і обговорювати з будь-якими особами, які не мають на те повноважень від Редактора.

3.4. Вимоги до рукопису та об'єктивність

Рецензент зобов'язаний давати об'єктивну оцінку. Персональна критика Автора неприйнятна. Рецензентам слід ясно і аргументовано висловлювати свою думку.

3.5. Визнання першоджерел

Рецензентам слід виявляти відповідні опубліковані роботи, відповідні до теми і не включені у бібліографію до рукопису. На будь-яке твердження (спостереження, висновок або аргумент), опубліковане раніше, в рукописі повинне бути відповідне бібліографічне посилання. Рецензент повинен також звертати увагу Редактора на виявлення істотної подібності або збігу між рукописом, що розглядається, і будь-якою іншою опублікованою роботою, що знаходиться у сфері наукової компетенції Рецензента.

3.6. Політика розкриття і конфлікти інтересів

3.6.1. Неопубліковані дані, отримані з представлених до розгляду рукописів, не можна використовувати в особистих дослідженнях без письмової згоди Автора. Інформація або ідеї, отримані в ході рецензування та пов'язані з можливими перевагами, повинні зберігатися конфіденційними і не використовуватися з метою отримання особистої вигоди.

3.6.2. Рецензенти не повинні брати участь у розгляді рукописів у разі наявності конфліктів інтересів внаслідок конкурентних, спільних та інших взаємодій і відносин з будь-яким з Авторів, компаніями або іншими організаціями, пов'язаними з представленою роботою.

4. Обов'язки Авторів

4.1. Вимоги до рукописів

4.1.1. Автори доповідей про оригінальне дослідження повинні надавати достовірні результати виконаної роботи так само, як і об'єктивне обговорення значущості дослідження. Дані, що лежать в основі роботи, повинні бути представлені безпомилково. Робота повинна містити досить деталей і бібліографічних посилань для можливого відтворення. Помилкові або свідомо помилкові твердження сприймаються як неетична поведінка і є неприйнятними.

4.1.2. Огляди та наукові статті також повинні бути точними та об'єктивними, точка зору Редакції повинна бути чітко позначена.

4.2. Доступ до даних та їх зберігання

У Авторів можуть бути запитані необроблені дані, що мають відношення до рукопису, для рецензування Редакторами. Автори мають бути готові надати відкритий доступ до такого роду інформації (згідно ALPSP-STM Statement on Data and Databases), якщо це можливо, і в будь-якому разі зберігати ці дані протягом адекватного періоду часу після публікації.

4.3. Оригінальність і плагіат

4.3.1. Автори повинні впевнитися, що представлена повністю оригінальна робота і у разі використання робіт чи тверджень інших Авторів повинні надавати відповідні бібліографічні посилання або витяги.

4.3.2. Плагіат може існувати в багатьох формах, від подання чужої роботи як авторської до копіювання або перефразування істотних частин чужих робіт (без зазначення авторства) і до заяви власних прав на результати чужих досліджень. Плагіат у всіх формах являє собою неетичні дії і є неприйнятним.

4.4. Множинність, надмірність і одночасність публікацій

4.4.1. У загальному випадку Автор не повинен публікувати рукопис, що здебільшого присвячений одному і тому ж дослідженню, більш ніж в одному журналі як оригінальну публікацію. Подання одного і того ж рукопису одночасно більш ніж в один журнал сприймається як неетична поведінка і є неприйнятним.

4.4.2. У загальному випадку Автор не повинен представляти на розгляд в інший журнал раніше опубліковану статтю.

4.4.3. Публікація певного типу статей (наприклад, клінічних рекомендацій, перекладних) в більш ніж одному журналі є у деяких випадках етичною при дотриманні певних умов. Автори і Редактори зацікавлених журналів повинні погодитися на вторинну публікацію, що представляє обов'язково ті ж дані та інтерпретації, що і в первинно опублікованій роботі. Бібліографія первинної роботи має бути представлена і в другій публікації. Більш детальну інформацію про припустимі форми вторинних (повторних) публікацій можна знайти на сторінці www.icmje.org.

4.5. Визнання першоджерел

Необхідно завжди визнавати внесок інших осіб. Автори повинні посилалися на публікації, які мають значення для виконання представленої роботи. Дані, отримані приватно, наприклад, в ході бесіди, листування або в процесі обговорення з третіми сторонами, не повинні бути використані або представлені без чіткого письмового дозволу першоджерела. Інформація, отримана з конфіденційних джерел, така як оцінювання рукописів або надання грантів, не повинна використовуватися без чіткого письмового дозволу Авторів роботи, що має відношення до конфіденційних джерел.

4.6. Авторство публікації

4.6.1. Авторами публікації можуть виступати тільки особи, які зробили значний внесок у формування задуму роботи, розробку, виконання або інтерпретацію представленого дослідження. Всі ті, хто зробив значний внесок, повинні бути позначені як Співавтори. У тих випадках, коли учасники дослідження зробили істотний внесок за певним напрямом в дослідницькому проєкті, вони повинні бути вказані як особи, що зробили значний внесок у дане дослідження.

4.6.2. Автор повинен упевнитися, що всі учасники, які зробили істотний внесок у дослідження, представлені як Співавтори і не приведені у якості співавтора ті, хто не брав участь у дослідженні, що всі Співавтори бачили і схвалили остаточну версію роботи та погодилися із поданням її до публікації.

4.7. Ризики, а також люди і тварини, що виступають об'єктами досліджень

4.7.1. Якщо робота передбачає використання хімічних продуктів, процедур або обладнання, при експлуатації яких можливий якийсь незвичайний ризик, Автор повинен чітко позначити це у рукописі.

4.7.2. Якщо в роботі передбачається участь тварин або людей як об'єктів дослідження, Автори повинні упевнитися, що в рукописі зазначено, що всі стадії дослідження відповідають законодавству і нормативним документам дослідницьких організацій, а також схвалені відповідними комітетами. У рукописі має бути чітко відображено, що від усіх людей, що стали об'єктами досліджень, отримано інформовану згоду. Необхідно завжди стежити за дотриманням прав на недоторканість приватного життя.

4.8. Політика розкриття і конфлікти інтересів

4.8.1. Усі Автори зобов'язані розкривати у своїх рукописах фінансові або інші існуючі конфлікти інтересів, які можуть бути сприйняті як ті, що вплинули на результати або висновки, представлені у роботі.

4.8.2. Приклади потенційних конфліктів інтересів обов'язково підлягають розкриттю,

включають роботу за наймом, консультування, наявність акціонерної власності, отримання гонорарів, надання експертних висновків, патентна заява або реєстрація патенту, гранти та інше фінансове забезпечення. Потенційні конфлікти інтересів повинні бути розкриті якомога раніше.

4.9. Суттєві помилки в опублікованих роботах

У разі виявлення Автором суттєвих помилок або неточностей в публікації, Автор повинен повідомити про це Редактору журналу або Видавцю і взаємодіяти з Редактором з метою якнайшвидшого вилучення публікації або виправлення помилок. Якщо Редактор або Видавець отримали відомості від третьої сторони про те, що публікація містить суттєві помилки, Автор зобов'язаний вилучити роботу або виправити помилки у максимально короткі терміни.

5. Обов'язки Видавця (або Наукового товариства)

5.1. Видавець повинен дотримуватись принципів і процедур, що сприяють виконанню етичних обов'язків Редакторами, Рецензентами і Авторами у відповідності з даними вимогами. Видавець має бути впевнений, що потенційний прибуток від розміщення реклами або виробництва репринтів не вплинув на рішення Редакторів.

5.2. Видавець повинен надавати підтримку Редакторам журналу у розгляді претензій щодо етичних аспектів матеріалів, що публікуються, і допомагати взаємодіяти з іншими журналами та/або Видавцями, якщо це сприяє виконанню обов'язків Редакторами.

5.3. Видавець повинен сприяти належній практиці проведення досліджень і впроваджувати галузеві стандарти з метою вдосконалення етичних рекомендацій, процедур вилучення і виправлення помилок.

5.4 Видавець повинен забезпечити відповідну спеціалізовану юридичну підтримку (висновок або консультування) у разі необхідності.

6. Додаткова інформація

1. Положення про етичні публікації:

www.elsevier.com/wps/find/intro.cws_home/publishing

2. Рекомендації щодо стандартних процедур для Редакторів:

www.elsevier.com/wps/find/editorsinfo.editors/opethics

3. Політика розкриття і конфлікти інтересів:

www.elsevier.com/wps/find/authorshome.authors/conflictsofinterest

4. Юридичні аспекти, що стосуються плагіату:

www.elsevier.com/wps/find/editorsinfo.editors/ethicshelpdesk